

Warszawa, dnia 15 kwietnia 2010 r.

RPO-642070-VII-7020/7015/10/JL

Informacja
o czynnościach przeprowadzonych z upoważnienia Rzecznika Praw
Obywatelskich w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych Komendy
Powiatowej Policji w Środzie Wielkopolskiej
(wyciąg)

1. Wprowadzenie.

Działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, w dniu 26 marca 2010 r. do Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych Komendy Powiatowej Policji w Środzie Wielkopolskiej (zwanych dalej: PdOZ lub Izba) udali się przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich z Zespołu Prawa Karnego Wykonawczego. Wykonując zadania Krajowego Mechanizmu Prewencji, przedstawiciele Rzecznika sprawdzili na miejscu sposób traktowania osób zatrzymanych, dokonując oceny pod względem ich ochrony przed torturami oraz innym okrutnym, niehumanitarnym lub poniżającym traktowaniem albo karaniem.

Przeprowadzone czynności polegały na:

- wysłuchaniu informacji przedstawionych przez Komendanta Powiatowej Policji oraz Naczelnika Wydziału Prewencji;
- oglądzie wszystkich pomieszczeń Izby, w tym sprawdzeniu stanu wyposażenia pokoi dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia;
- zapoznaniu się z dokumentacją Izby.

Pracownicy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich poinformowali Komendanta Powiatowej Policji oraz Naczelnika Wydziału Prewencji o ustaleniach dokonanych w ramach powyższych czynności, a także wysłuchali ich uwag i wyjaśnień.

2. Charakterystyka Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych.

Pojemność Izby wynosi 8 miejsc (cztery pokoje dwuosobowe, w tym jeden pokój przeznaczony dla osób doprowadzonych do wytrzeźwienia). Pomieszczenia dla Osób Zatrzymanych usytuowane są na parterze Komendy Powiatowej Policji. Ich okna wychodzą na teren wewnętrzny Komendy. Nadzór nad Izbą sprawuje Naczelnik Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego. Do PdOZ nie ma przydzielonych etatów funkcjonariuszy Policji. Jednakże w strukturze Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego wydzielony jest Zespół Dyżurny, w skład którego wchodzi: czterech dyżurnych, dwóch zastępców oraz trzech pomocników dyżurnych. Układany jest dla nich grafik dyżurów w Izbie. Jeśli zachodzi konieczność obsługi pomieszczeń PdOZ jedna z tych osób pełni funkcję profosa.

Izba przeznaczona jest dla kobiet i mężczyzn, zatrzymanych w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa oraz doprowadzonych w celu wytrzeźwienia.

Z informacji przekazanych przez Komendanta wynika, że w przypadku umieszczenia w Izbie kobiety, czynności związane z jej osadzeniem zawsze wykonuje jedna z funkcjonariuszek Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego.

Przed umieszczeniem w Izbie, badaniu lekarskiemu poddawane są wszystkie osoby zatrzymane w celu wytrzeźwienia, pozostałe tylko wówczas, gdy jest taka potrzeba lub zatrzymany tego żąda. Usługi te są świadczone przez lekarzy Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Środzie Wielkopolskiej. Ponadto, w sytuacjach nagłego zagrożenia życia lub zdrowia osadzonego, wzywane jest pogotowie ratunkowe.

Posiłki dla osób zatrzymanych w Izbie dostarczane są w jednorazowych naczyniach przez firmę cateringową - Restaurację Al Capone, z którą Komendant Powiatowy podpisał umowę. Posiłki podawane są przez funkcjonariuszy, którzy mają przeprowadzone odpowiednie badania sanitarno – epidemiologiczne.

Podczas wizytacji, w Izbie nie była umieszczona żadna osoba.

3. Ogląd Izby.

Przeprowadzony ogląd całej Izby oraz uzyskane w związku z tym informacje pozwoliły stwierdzić, iż:

- Zgodnie z treścią rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 października 2008 r. w sprawie pomieszczeń w jednostkach organizacyjnych Policji przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia oraz regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach (Dz. U. z 2008 r. Nr 192, poz. 1187) zwanego dalej „rozporządzeniem”, w Izbie wydzielone zostały: cztery pokoje dwuosobowe dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, magazyn do przechowywania bielizny pościelowej, magazyn do przechowywania rzeczy przekazanych do depozytu, pokój do przygotowywania lub podgrzewania posiłków, pokój sanitarny oraz pokój dyżurnego. Ponadto, w Izbie wyodrębniono pokój lekarski oraz magazyn do przechowywania rzeczy osób chorych zakaźnie.
- Każdy z pokoi dla osób zatrzymanych wyposażono w dwie prycze jednoosobowe. W pokoju przeznaczonym dla osób doprowadzonych w celu wytrzeźwienia prycze są niższe niż w pozostałych pomieszczeniach. W żadnym z nich nie zamontowano taboretu ani stołu.
- Oświetlenie sztuczne w pokojach dla zatrzymanych znajduje się na suficie i nie jest zabezpieczone. Ponadto, nad drzwiami umiejscowiony jest punkt świetlny, stanowiący oświetlenie awaryjne, posiadające odrębne zasilanie, który zabezpieczono kratą. W ocenie przedstawicieli Rzecznika Praw Obywatelskich, takie oświetlenie jest wystarczające do czytania i pisania.
- Okno w każdym z pokoi zabezpieczone jest od wewnątrz stalową siatką, a od zewnątrz metalową kratą. Są to okna uchylne i mają matowe szyby. Pod oknem znajduje się grzejnik centralnego ogrzewania, zabezpieczony metalową siatką. Ściany pomalowane są farbą olejną, a na podłodze położona jest glazura. Każdy z pokoi dla zatrzymanych jest wyposażony w wentylację grawitacyjną. Wizjer w drzwiach zabezpieczono szkłem hartowanym od wewnątrz oraz ruchomą zasłoną od strony korytarza. Drzwi wyposażono w dwie zasuwy, zamek i łańcuch. Na każdych drzwiach od strony pokoju wisi Regulamin Izby.
- Każdy z pokoi wyposażony jest w sprawnie działającą instalację przyzywową. Na korytarzu Izby zamontowano przyciski instalacji alarmowej.

- Pomieszczenie do przygotowywania posiłków jest wyposażone jedynie w zlew. Ponieważ posiłki osobom zatrzymanym dostarczane są porcjowane, w jednorazowych opakowaniach, przez firmę cateringową i nie wymagają żadnej dodatkowej obróbki, na co dzień nie korzysta się z niego. Osobom doprowadzonym do wytrzeźwienia podaje się herbatę lub kawę w kubkach jednorazowych. Napoje przygotowywane są przez funkcjonariuszy w dyżurce Komendy.
- W magazynie czystej pościeli trzymana jest: czysta bielizna pościelowa, poduszki oraz koce. Ponadto, ustawiono tam kosz na brudną bieliznę. W magazynie do przechowywania rzeczy osób osadzonych znajduje się regał, na którym składane są materace oraz wieszak na ubrania wierzchnie osób osadzonych. Rzeczy wartościowe oraz niebezpieczne składane są w depozycie, który przechowywany jest w szafie metalowej w pokoju dyżurnego.
- W magazynie rzeczy chorych zakaźnie i osób doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, na drzwiach powieszono instrukcję postępowania po ekspozycji na krew lub inny potencjalnie infekcyjny materiał. Całe pomieszczenie wyłożone jest kaflami, a w podłodze jest wypust kanalizacyjny. W dniu wizytacji, pomieszczenie było puste.
- PdOZ nie posiada ubrań zastępczych przeznaczonych dla osób, o których mowa w § 10 ust. 2 Regulaminu pobytu osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia (zwanego dalej: regulaminem), ponieważ jak wynika z informacji uzyskanych od Komendanta, osoby te nigdy nie są kierowane do tej Izby. Nie posiada również odzieży zastępczej wyszczególnionej w § 10 ust. 3 regulaminu.
- Ściany pokoju sanitarnego, jak również podłoga wyłożone są glazurą. Stanowisko prysznicowe jest odgrodzone od pomieszczenia ścianką o wysokości ok. 1,5 m. Powyżej zamontowano szyby z pleksiglasu. Obok umieszczono sedes, który również obudowano ścianką o wysokości ok. 1,5 m. Ponadto, w pomieszczeniu tym zainstalowano pisuar oraz umywalkę. Odpowiedni przepływ powietrza zapewnia wentylacja grawitacyjna oraz uchylne okno, którego szyby są matowe. W drzwiach

wejściowych zamontowano szybę. W dniu wizytacji, w toalecie nie było papieru toaletowego.

- W PdOZ nie oznaczono miejsca przeznaczonego do palenia wyrobów tytoniowych przez osoby zatrzymane. Według informacji udzielonej przez Komendanta, jest nim koniec korytarza Izby, tuż przy oknie, w którym zamontowano wentylator wentylacji wymuszonej.
- Lekarz ma do swojej dyspozycji odrębny pokój. Mieści się w nim krzesło, apteczka oraz umywalka. W apteczce, w dniu wizytacji, znajdowały się jedynie materiały opatrunkowe. W pomieszczeniu tym funkcjonariusze Policji przeprowadzają kontrole osobiste osób zatrzymanych.
- Pokój dyżurnego stanowi pomieszczenie wyposażone między innymi w: instalację telefoniczną mającą połączenie z dyżurnym Komendy oraz skrzynkę z instalacją przyzywową i alarmową. Ponadto, w pomieszczeniu tym znajduje się szafa pancerna, w której przechowywany jest depozyt osób osadzonych oraz kaftany bezpieczeństwa.

4. Wnioski i zalecenia.

Ustalenia poczynione przez pracowników Biura Rzecznika Praw Obywatelskich w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych Komendy Powiatowej Policji w Środzie Wielkopolskiej wykazały, że podstawowe zadanie, jakie prawo stawia przed tego typu placówką, tj. izolowanie osób zatrzymanych, realizowane jest w niej prawidłowo. W trakcie wizytacji nie stwierdzono przypadków zatrzymania osoby na czas dłuższy niż przewidują to obowiązujące przepisy.

Po analizie dokumentacji i obejrzeniu pomieszczeń Izby przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich nie stwierdzili występowania czynników, które wskazywałyby na okrutne, niehumanitarne lub poniżające traktowanie osób przebywających w tych pomieszczeniach.

W celu pełnej realizacji praw osób umieszczonych w Izbie konieczne jest:

1. wyposażenie pokoi dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia zgodnie z § 7 rozporządzenia;

2. zaopatrzenie PdOZ w ubrania zastępcze, o których mowa w § 10 ust. 3 regulaminu;
3. odnotowywanie faktu wydania posiłku, gorących napoi, materacy i pościeli w książce przebiegu służby;
4. doposażenie w podstawowe środki apteczki znajdującej się w pokoju lekarskim.

Komendant Powiatowej Policji w Środzie Wielkopolskiej pozytywnie odniósł się do wystosowanych zaleceń. Zobligował funkcjonariuszy pełniących służbę w PdOZ do odnotowywania w książce przebiegu służby faktu wydania: gorących napoi, materacy oraz pościeli oraz polecił zaopatrzyć PdOZ w ubrania zastępcze.